

Raport
z realizacji
Programu
Operacyjnego

**PRZESTRZEŃ
PUBLICZNA**

2021

Raport z realizacji
Programu Operacyjnego
IX. Przestrzeń Publiczna
za 2021 rok

Spis treści

str. 4

Wprowadzenie. Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus wraz z Programami Operacyjnymi są nadrzędnymi dokumentami strategicznymi stanowiącymi podstawę do zintegrowanego, długofalowego zarządzania rozwojem Gdańska. Niniejszy raport stanowi podsumowanie podjętych w 2021 r. przedsięwzięć wpisujących się w realizację ustalonych priorytetów rozwojowych i służących osiągnięciu celów operacyjnych w Programie Operacyjnym Przestrzeń Publiczna.

str. 6

Aby zobrazować aktualny stan rzeczy w obszarze przestrzeni publicznej w Gdańsku, w pierwszej części raportu zaprezentowane zostały **Fakty i liczby** odnoszące się do wybranych zagadnień odzwierciedlających procesy związane z estetyką przestrzeni i dostępnością jej poszczególnych elementów.

str. 8

Ze względu na sytuację zaistniałą w 2021 r. związaną z wystąpieniem pandemii COVID-19 w kolejnej części raportu scharakteryzowane zostały **Działania podjęte w 2021 r. w związku z pandemią COVID-19**, które zostały wprowadzone w przestrzeniach publicznych w celu zapobiegania rozprzestrzeniania wirusa.

str. 9

Zasadniczym elementem raportu jest zestawienie **Działań podjętych w 2021 roku w ramach realizacji celów operacyjnych** Programu Operacyjnego Przestrzeń Publiczna. Wyszczególnienie przedsięwzięć podjętych przez Miasto ukazuje w jaki sposób realizowane są trzy cele operacyjne wskazane w obszarze przestrzeni publicznej. Wiele podejmowanych inicjatyw służy osiągnięciu celów operacyjnych z zakresu kilku Programów Operacyjnych, co w tekście zostało odnotowane jako powiązania z innymi Programami.

str. 23

Na końcu raportu, w formie tabelarycznej zaprezentowano jakościowe i kontekstowe **Wskaźniki realizacji celów operacyjnych**. Wartości wskazane za lata 2015–2021 umożliwiają dokonanie analizy zmian, jakie zaszły w wyniku wprowadzonych działań, interwencji i projektów.

Dokumenty strategiczne Gdańska

Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus oraz jej integralna część, jaką jest dokument **Gdańsk Programy Operacyjne 2023**, stanowią nadrzędne instrumenty zarządzania rozwojem Gdańska. Poprzez wskazane w nich priorytety strategiczne dla Gdańska dają podstawy do świadomego kształtowania procesów rozwoju Miasta. Ich wdrażanie ma służyć osiągnięciu trwałego i zharmonizowanego rozwoju Gdańska oraz systematycznemu podnoszeniu jakości życia w Mieście.

Potrzeby rozwojowe Gdańska zostały ujęte w dziewięciu obszarach, które obejmują Programy Operacyjne, tj.: Edukacja, Zdrowie Publiczne i Sport, Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska, Kultura i Czas Wolny, Innowacyjność i Przedsiębiorczość, Atrakcyjność Inwestycyjna, Infrastruktura, Mobilność i Transport oraz **Przestrzeń Publiczna**.

Każdemu z Programów przypisany jest Koordynator, który czuwa nad systematycznym wdrażaniem założeń i nadaje ton działaniom służącym urzeczywistnieniu celów operacyjnych.

Czemu służy podsumowanie?

Chcemy, by niniejszy raport miał praktyczny wymiar – służył udokumentowaniu zrealizowanych działań w ramach poszczególnych Programów Operacyjnych, jak również dostarczał wiedzy niezbędnej do zarządzania nimi. Usprawnianie procesów wdrażania rozwiązań, które służą rozwojowi Gdańska, musi opierać się na analizie działań prowadzonych w różnych obszarach życia Miasta oraz uwzględniać lokalny kapitał społeczny, czyli pogłębiać aktywną współpracę i wzmacniać aktywność obywatelską.

Godny podkreślenia jest fakt, że realizacja Programów Operacyjnych wzmocniła efekt synergii w działaniach o charakterze interdyscyplinarnym. Oznacza to, że przy realizowanych projektach podejmowana jest ścisła współpraca międzyobszarowa, mająca na celu osiągnięcie efektów odpowiadających potrzebom wspólnoty gdańszczanek i gdańszczan.

Jednym z głównych celów procesu rozwojowego miasta jest kształtowanie spójnej, uporządkowanej przestrzeni, przyjaznej i dostępnej dla mieszkańców. Program Operacyjny Przestrzeń Publiczna w dużej mierze skupia się na regulacjach dotyczących kreowania przestrzeni miejskiej, planach zagospodarowania przestrzennego oraz innych dokumentach ustalających zasady tworzenia nowych oraz porządkowania i podnoszenia atrakcyjności istniejących przestrzeni publicznych. Swoim zakresem Program obejmuje zarówno przestrzenie publiczne w postaci placów, wybranych ulic, bulwarów, jak i przestrzenie zielone, takie jak parki, ogrody i skwery. Przestrzeń publiczna jest użytkowana przez ogół mieszkańców, dlatego niezwykle istotny jest ich udział w jej zagospodarowaniu. W związku z tym w Programie Operacyjnym Przestrzeń Publiczna mieszczą się zagadnienia związane z partycypacją społeczną i udziałem mieszkańców w kreowaniu rozwoju miasta.

Koordynator Programu

Edyta Damszel-Turek
Dyrektor Biura Rozwoju Gdańska

Opiekun merytoryczny Programu

Piotr Grzelak
Z-ca Prezydenta Miasta Gdańska
ds. zrównoważonego rozwoju

Zespół Programowy

Paulina Borysewicz
Wioleta Holender
Przemysław Kluz
Krzysztof Maciejewicz
Izabela Małuszek
Joanna Miler
Małgorzata Mgłosiek
Bernard Nalewajko
Monika Nkome-Evini
Eliza Poznańska
Milena Radziszewska
Aldona Remelska
Grzegorz Szczuka
Michał Szymański
Lidia Urbańska
Janusz Witkowicz
Bożena Żmijewska

727

miejscowych planów zagospodarowania obowiązywało na koniec 2021 r.

źródło: Biuro Rozwoju Gdańska

24,4%

udział terenów zielonych (lasy, ogródki działkowe, zieleń miejska) w całkowitej powierzchni miasta w 2021 r.

źródło: Biuro Rozwoju Gdańska

16 331

drzew i krzewów posadzonych w 2021 r. przez jednostki miejskie

źródło: Gdański Zarząd Dróg i Zieleni

7,8 tys. m²

powierzchnia zasianych łąk kwietnych na terenie miasta w 2021 r.

źródło: Gdański Zarząd Dróg i Zieleni

26

oświetlonych ulic i ciągów pieszych lub ich fragmentów w ramach programu „Jaśniejszy Gdańsk” w 2021 r.

źródło: Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska

47

liczba projektów wybranych do realizacji w ramach Zielonego Budżetu Obywatelskiego w 2021 r.

źródło: Urząd Miejski w Gdańsku

101

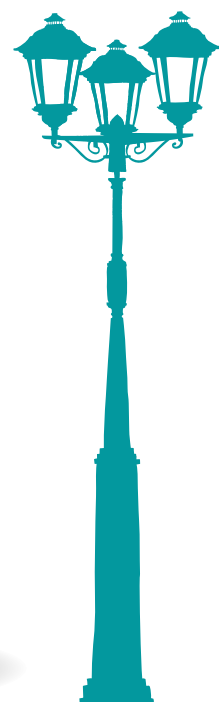
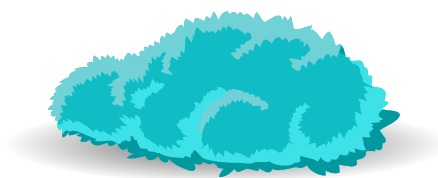
spotkań edukacyjno-informacyjnych i warsztatów z mieszkańcami zorganizowało Biuro Rozwoju Gdańska w 2021 r.

źródło: Biuro Rozwoju Gdańska

2 416

liczba uczestników spotkań edukacyjno-informacyjnych i warsztatowych w 2021 r.

źródło: Biuro Rozwoju Gdańska

DZIAŁANIA PODJĘTE W 2021 ROKU W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ COVID-19

W związku z wprowadzonymi przez rząd obostrzeniami wynikającymi z pandemii COVID-19 i lękiem potencjalnego zakażenia koronawirusem zmieniła się zarówno mobilność mieszkańców, jak i sposób spędzania wolnego czasu. Ograniczony dostęp do kultury, rozrywki i handlu sprawił, że mieszkańcy większą wagę zaczęli przykładają do tego, co oferuje miasto w obrębie osiedla czy dzielnicy.

Kolejny rok pandemii COVID-19 wymusił również kontynuowanie wprowadzanych zmian w procesie partycypacji. **Spotkania, szkolenia i dyskusje publiczne w formie zdalnej stały się powszechnym rozwiązaniem.** Jednostki, które je organizowały to m.in. Biuro Rozwoju Gdańska, Gdański Zarząd Dróg i Zieleni oraz Gdańskie Wody. Część spotkań odbywała się także stacjonarnie z zachowaniem reżimu sanitarnego.

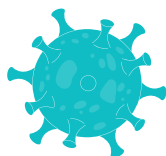
Organizowano **dyskusje publiczne dotyczące projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego** i innych opracowań studialnych oraz spotkania edukacyjno-informacyjne i warsztatowe, które były przeprowadzane, w zależności od sytuacji, stacjonarnie z zachowaniem reżimu sanitarnego bądź **w formie zdalnej**. Organizowano zdalne spotkania z Radami Dzielnic, interesantami, projektantami i wykonawcami.

Obniżono stawki za zajęcie pasa drogowego w celu sytuowania ogródka gastronomicznego do 1/3 obowiązującej stawki, czyli do 0,60 zł za 1 m² dziennie na obszarze Śródmieścia (Główne Miasto, północna cz. Wyspy Spichrzów, Szafarnia) w okresie od maja do września oraz 0,30 zł na pozostałym obszarze. Dodatkowo w związku z poluzowaniem obostrzeń i otwarciem ogródków gastronomicznych **uzgodniono większą powierzchnię ogródków gastronomicznych lub dodatkowych lokalizacji dla lokali gastronomicznych** w celu umożliwienia jak najszybszego odrobienia strat finansowych spowodowanych pandemią COVID-19.

Poprowadzono kampanię „**Miło, że jesteś w Gdańsku**”, która polegała na oplakatowaniu słupów ogłoszeniowych Śródmieścia wielkoformatowymi dwujęzycznymi plakatami zawierającymi m.in. hasła z przekazem: „Zachowaj dystans i noś maseczkę” oraz „Dezynfekuj ręce”. Zorganizowano również 15 spotkań warsztatowych i branżowych przeprowadzonych w reżimie sanitarnym dot. planowanej uchwały o utworzeniu parku kulturowego.

Biuro Architekta Miasta, powołane w 2021 r., oprócz zdalnych spotkań edukacyjno-informacyjnych, przeprowadziło w reżimie sanitarnym lub zdalnie dyskusje publiczne w ramach **Gdańskich Warsztatów Projektowych**. Popularyzowano także tematykę planowania i transformacji miast w ramach Gdańskich Debat Miejskich, transmitowanych on-line.

Poprowadzono także **kampanię informacyjną** w zakresie obostrzeń obowiązujących w przestrzeni publicznej. Działanie polegało na umieszczeniu tablic, piktogramów na wejściach na plażę, w komunikacji miejskiej, a także informacji w formie komunikatów prasowych.

DZIAŁANIA PODJĘTE W 2021 ROKU W RAMACH REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH

Cel operacyjny IX.1. Wyższa jakość przestrzeni publicznej

- W 2021 r. uchwalono łącznie 22 **miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego**. łącznie na koniec roku obowiązywało 727 planów, obejmujących swoim zasięgiem powierzchnię 17 223 ha, które pokrywały 64,8% powierzchni miasta.
- Kontynuowano prace studialno-koncepcyjne nad zbiorem **Gdańskich Przestrzeni Lokalnych**, które stanowią III etap opracowania – w 2021 r. opracowano karty dla 8 przestrzeni lokalnych, po 1 w dzielnicach: Jasień, Aniołki, Orunia Górna-Gdańsk-Południe, Nowy Port, Brzeźno, Przymorze Wielkie, Młyniska, Kokoszki. W sumie na koniec 2021 r. opublikowano karty dla 17 lokalizacji. Ponadto na bieżąco aktualizowano interaktywną mapę udostępnioną na stronie BRG, która pokazuje zbiór wszystkich przestrzeni lokalnych w granicach miasta z rozróżnieniem na lokalizacje opracowane i te w trakcie prac.
- Rozpoczęto wdrażanie **Gdańskiego Standardu Ulicy Miejskiej** w jednostkach miejskich. Procedury, rozwiązania modelowe oraz rekomendacje wskazane w opracowaniu będą stosowane przy przygotowywaniu projektów nowych ulic oraz przebudowy istniejących, z wyłączeniem zadań realizowanych w trybie bieżącego utrzymania, remontu bądź modernizacji zagospodarowania. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym VIII. Mobilność i Transport\]](#)
- Kontynuowano wdrażanie **Uchwały Krajobrazowej Gdańska** (UKG). Dokument określa regulacje w zakresie nośników reklam, małej architektury oraz ogrodzeń w celu poprawy estetyki przestrzeni publicznych. Uchwała m.in. nałożyła obowiązek dostosowania istniejących nośników reklamowych do przepisów UKG w ciągu 2 lat od wejścia w życie (do kwietnia 2020 r.). W przypadku reklam niezgodnych z UKG wysyłane są wezwania do ich usunięcia. Do końca 2021 r. wysłano 2014 wezwań, wszczęto łącznie 157 postępowań oraz nałożono 92 kary na łączną kwotę ponad 490 tys. zł. Wydano również ponad 1670 opinii o zgodności projektu reklam z UKG. Wdrażanie UKG to przede wszystkim informowanie przedsiębiorców, konsultacje z sieciami handlowymi i agencjami reklamowymi.
- Prowadzono działania informacyjne oraz rozpropagowywano opracowanie **„Standardy projektowe i katalog nawierzchni Gdańska”** zawierające zbiór wytycznych do projektowania poszczególnych elementów pasa drogowego (w tym także ścieżek rekreacyjnych) wraz z podziałem miasta na strefy i określonym rodzajem nawierzchni w poszczególnych obszarach. Opracowanie stanowi swoiste kompendium wiedzy dla projektantów i wykonawców świadczących usługi na rzecz jednostek miejskich, a także innych podmiotów działających w przestrzeni miasta, takich jak spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, deweloperzy, przedsiębiorcy. Katalog jest dostępny na stronie GZDiZ.
- Opublikowano i wydano w formie broszury **„Poradnik projektowania przestrzeni zabaw”**. Dokument zawiera zbiór zasad i dobrych praktyk w zakresie projektowania przestrzeni zabaw, w tym placów zabaw, z podziałem miasta na strefy, dla których opracowano wytyczne i zalecenia. Poradnik przeznaczony jest dla projektantów i wykonawców przestrzeni zabaw świadczących usługi na rzecz jednostek miejskich, a także innych podmiotów działających w przestrzeni granic miasta, takich jak spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, deweloperzy oraz przedsiębiorcy. Broszura jest dostępna m.in. w DRMG i BRG, a także na stronie internetowej GZDiZ.

- W ramach porozumienia zawartego w czerwcu 2019 r. między Gdańskiem a Sopotem o współpracy przy **planowaniu zabudowy i zagospodarowania terenu w rejonie Ergo Areny** podjęto uchwałę o przystąpieniu do sporządzania planu miejscowego dla tego terenu. W 2021 r. trwały prace projektowe.
- Zakończono prace nad dokumentem **Gdańskiej Polityki Wodnej**, a następnie opublikowano go na stronach internetowych BRG i miasta. Jest to studium analityczno-koncepcyjne dotyczące wizji terenów nadwodnych, opracowywane w celu określenia kierunków zagospodarowania oraz elementów wyposażenia nabrzeży i brzegów Wisły, Motławy, potoków, małych rzek i plaż Zatoki Gdańskiej. W roku 2022 zakłada się działania informacyjne skierowane do rad dzielnic i mieszkańców.
- W 2021 r. kontynuowano **współpracę spółki Gdańskie Wody z radami dzielnic** w zakresie rozwoju proekologicznego zagospodarowania wody opadowej, w tym kolejne realizacje obiektów małej retencji. Do współpracy zaproszono Wydział Architektury oraz Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska Politechniki Gdańskiej. Studenci w ramach zadania semestralnego opracowali projekt obiektów małej retencji na terenie Szkoły Podstawowej nr 52 w Gdańsku i jej najbliższej okolicy (ul. T. Kościuszki, ul. J. Ostroroga). Wyniki ich pracy będą mogły posłużyć radom dzielnic do składania projektów w ramach Budżetu Obywatelskiego.
- Kontynuowano prace nad dokumentem **Gdańskiej Polityki Zieleni**. W 2021 r. wykonano prace studialno-koncepcyjne nad kompleksową wizją kształtowania układu terenów zielni miejskiej, którego efektem było opracowanie ramowej części dokumentu. Dokument ramowy określa spójną, planową i długoterminową politykę rozwoju zielonej infrastruktury w skali ogólnomiejskiej jako komponentu sieci Błękitno-Zielonej Infrastruktury Gdańska oraz zawiera wytyczne dotyczące jej kształtowania.
- Wdrażano standardy dotyczące małej retencji, czyli zasad zagospodarowania i zabudowy terenu. Ich stosowanie zmniejszy spływ wód opadowych do odbiorników miejskich, zwiększając jednocześnie walory przyrodnicze i rekreacyjne przestrzeni. W 2021 r. opracowano dokument pn. **„Standardy utrzymania ogrodów deszczowych i ograniczonego koszenia”** (materiał wewnętrzny). Na etapie sporządzania były **„Wytyczne do odbiorów powierzchniowych obiektów małej retencji na terenie Miasta Gdańska”**.
- Kontynuowano projekt edukacyjny **„Gdańska Akademia Retencji”**, mający na celu zwiększanie i promowanie wiedzy z zakresu zagospodarowywania wód opadowych na terenach zieleni miejskiej. Projekt skierowany jest do architektów, architektów krajobrazu, projektantów sanitarnych, urzędników oraz administratorów nieruchomości. W 2021 r. zrealizowano cykl szkoleń, których efektem miało być lepsze wykorzystanie wody opadowej do utrzymania terenów zieleni.
- Kontynuowano opracowywanie **Strategii funkcjonalno-użytkowej dla gdańskich potoków**, która ma polegać na opracowaniu wytycznych dla obszarów położonych w bliskim sąsiedztwie gdańskich potoków i znajdujących się na nich zbiorników. W 2021 r. w ramach projektu „FanpLESStic-sea” na pilotażowej stacji na Kolektorze Kołobrzeska prowadzone były badania nad skutecznością hydrofitowego oczyszczania wód opadowych z mikroplastiku i innych zanieczyszczeń, poprzez zastosowanie różnych gatunków roślin hydrofitowych oraz złóż filtracyjnych.

- W ramach programu „**Pomorskie Szlaki Kajakowe**”, który zakłada budowę przystani kajakowych z infrastrukturą towarzyszącą, taką jak: pomosty, podesty, zatoki do cumowania, oznakowanie w siedmiu lokalizacjach, w 2021 r. wybudowano 6 przystani kajakowych na szlaku Motławy i Martwej Wisły w Gdańsku: przy ul. Żabi Kruk, przy Opływie Motławy – Kamienna Grodza, przy ul. Wiosny Ludów, w Sobieszewie – Kanał Młynówka, w Górkach Zachodnich przy przystanku tramwaju wodnego i ul. Tamka. W ramach projektu w poszczególnych lokalizacjach zrealizowano m.in. rekreacyjne zagospodarowanie terenu, ciągi komunikacyjne, miejsca postojowe, pomosty, slipy, przenoskę czy elementy infrastruktury rowerowej. Na rok 2022 zaplanowano stworzenie przystani kajakowej Na Szańcach. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym II. Zdrowie Publiczne i Sport\]](#)
- W zakresie rozwoju oferty turystyki i rekreacji wodnej w obszarze Pętli Żuławskiej i Zatoki Gdańskiej we wrześniu 2021 r. oddano do użytkowania **przystań żeglarską Sobieszewo Nadwiślańska**. W ramach inwestycji wykonano 3 prefabrykowane pomosty pływające tworzące zamknięty port, budynek hangarowy przeznaczony do trzymania sprzętu żeglarskiego, budynek użytkowy przystani z bosmanatem, toaletami, zapleczem socjalnym i pomieszczeniami technicznymi oraz towarzyszącą im infrastrukturę. Rozpoczęto również prace nad rozbudową portu jachtowego Górki Zachodnie. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym II. Zdrowie Publiczne i Sport\]](#)

ryc. 1. Przystań żeglarska Sobieszewo Nadwiślańska. Fot. DRMG

- Wdrażając założenia **Gminnego Programu Rewitalizacji** w 2021 r., zakończono m.in. przebudowę 10 budynków komunalnych w Nowym Porcie i zrealizowano remonty w 10 wspólnotach mieszkaniowych na Oruni. Na działania społeczne – do prowadzenia placówki wsparcia dziennego – wyremontowano budynek przy ul. Królikarnia 13 (Dolne Miasto). Urządzono przestrzeń publiczną i tereny zieleni przy ul. Styp-Rekowskiego. Zakończono realizację robót budowlanych w ramach przebudowy budynku dawnego ratusza przy ul. Gościnniej 1 i jego adaptację na cele społeczne. Przygotowano dokumentację techniczną dla zadania „Zagospodarowanie terenu Opływu Motławy wraz z bastionami”.

- W ramach **zagospodarowania północnego cypla Wyspy Spichrzów** w formule partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) rozpoczęto przebudowę mostu Stągiewnego jako mostu zwodzonego oraz budowę mariny na południe od mostu Stągiewnego przy ul. Motławskiej. Będzie ona mogła pomieścić do 60 jednostek pływających. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym VI. Atrakcyjność Inwestycyjna\]](#)
- W obrębie przedsięwzięcia **„Zagospodarowanie obszaru dawnej zajezdni tramwajowej na Dolnym Mieście w formule PPP”** w listopadzie 2021 r. oddano do użytku pierwszy obiekt celu publicznego – boisko przy Szkole Podstawowej nr 65 przy ul. Śluza 6. Jednocześnie kontynuowano prace nad budową przedszkola przy ul. Szuwały 2 i ciągu pieszego oraz remontem 7 zejść na terenach wzdłuż Nowej Motławy. W toku pozostały prace projektowe, również w związku z rewaloryzacją zabytkowego obiektu przy ul. Śluza 3 oraz modernizacją ul. Dobrej. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym VI. Atrakcyjność Inwestycyjna\]](#)
- Kontynuowano **Program Rewaloryzacji Ulic Śródmieścia**. W ramach realizacji programu w 2021 r. podpisano umowę na modernizację jezdni i chodnika w ul. Za Murami. Podjęto prace nad przebudową jezdni oraz chodników ul. Pańskiej. Modernizacji podlega również kanalizacja deszczowa, przebudowa oświetlenia ulicznego i iluminacji oraz planowana jest budowa kanału technologicznego. Pod koniec 2021 r. rozpoczęto również remont istniejących chodników oraz nawierzchni ul. Węglarska. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym VIII. Mobilność i Transport\]](#)
- W 2021 r. w ramach przygotowania do kompleksowej **modernizacji ul. Długiej i Długi Targ** opracowano program badań archeologicznych dla obszaru inwestycji. Z uwagi na czas niezbędny do uruchomienia działań kompleksowych Gdański Zarząd Dróg i Zieleni w miejscu, gdzie jest to niezbędne, będzie realizować prace w zakresie bieżącego remontu i utrzymania nawierzchni ul. Długiej i Długi Targ. W związku z pozytywną opinią Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w 2021 r. rozpoczęły się prace remontu nawierzchni ul. Długi Targ, pod nadzorem służb archeologicznych, z podziałem na etapy realizacyjne. Termin zakończenia remontu nawierzchni ul. Długi Targ planowany jest w 2022 r. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym VIII. Mobilność i Transport\]](#)
- Wykonano **analizy dotyczące ulic Dolnego Wrzeszcza** i dokonano wstępnej koncepcji przebudowy ul. Mierosławskiego oraz chodnika wzdłuż ul. Mickiewicza, które są do dalszego doszczegółowienia i zaopiniowania przez jednostki zewnętrzne.
- Kontynuowano zaplanowany na lata 2017–2025 **program „Jaśniejszy Gdańsk”** polegający na budowie i modernizacji oświetlenia ulicznego z użyciem energooszczędnych technologii oświetleniowych. Szacunkowa wartość programu wyniesie ponad 58 mln zł, natomiast łączna długość ciągów planowanych do oświetlenia sięgnie 185 km w 508 lokalizacjach. W 2021 r. za kwotę wynoszącą blisko 5 mln zł oświetlono 12,5 km ulic i ciągów pieszych lub ich fragmentów w 26 miejscach: Ujeścisko, Lipińskiego, Chopina, Osiedlowa, Gostyńska, Lisia Grobla, Podstoczna, Syriusza, Penelopy i Barniewicka, Dolne Migowo, Goska, Czopowa, Biwakowa, Refektarska, Cerery, Hestii, Westy, Białostocka, św. Huberta, Kępna, Herosa, Konstelacji, Seleny, Kościerska, Bytowska, Kwietna. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym VII. Infrastruktura\]](#)
- W 2021 r. **iluminacje świąteczne** zlokalizowano w kilku dzielnicach Gdańska. Dekoracje świetlne na choinkach pojawiły się w Śródmieściu, na Jasieniu, w Pieckach-Migowie, we Wrzeszczu, w Letnicy, na Osowej, na Zaspie, w Sobieszewie oraz na obszarach rewitalizowanych (Orunia, Biskupia Górka, Nowy Port, Dolne Miasto). Na wybranych ulicach zamontowano także świąteczne oświetlenie na masztach oświetleniowo-trakcyjnych. Iluminacjami ozdobiono także park Oruński oraz park Oliwski.

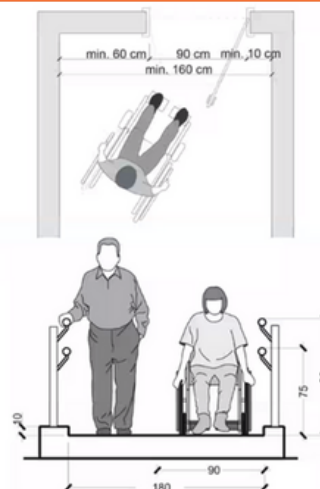
- Kontynuowano akcję „**Zostań Mecenasem Parku Oliwskiego**” polegającą na ufundowaniu przez osoby lub firmy ławki z odpowiednią dedykacją na tabliczce. Dotychczas zgłosiło się 43 mecenasów. Do wymiany pozostaje jeszcze 55 ławek.
- W ramach projektu „**Spojrzenie na Gdańsk**” wykonano oznakowanie kierunkowe dla punktów widokowych w Oliwie, we Wrzeszczu i w Aniołkach, a także otwarto widok na Pogańskiej Górze. Program zakłada stworzenie sieci powiązań krajobrazowych przez otwieranie kolejnych osi widokowych i uporządkowanie bądź zagospodarowanie terenu w ich najbliższym otoczeniu.
- W ramach projektu „**Nasadzenia w pasach drogowych i na terenach zieleni**” w 2021 r. posadzono 538 drzew, 22958 szt. bylin, 12154 szt. krzewów, 280 szt. pnączy i 6070 szt. roślin cebulowych. Kontynuowano również akcję #wysokatrawa popularyzującą ograniczenie koszenia na terenach miejskich.
- Kontynuowano projekt „**Promowanie zastosowania standardów dla zieleni miejskiej**”, którego celem jest wdrażanie dobrych praktyk w zakresie projektowania i utrzymania zieleni miejskiej w odniesieniu do standardów i wytycznych opracowywanych przez miasto. GZDiZ w 2021 r. rozpoczął współpracę z Fundacją Sendzimira w zakresie projektu pn. „Uniwersalne standardy utrzymania zieleni miejskiej w miastach”.
- W ramach projektu „**Zasady funkcjonowania oraz udostępniania lokalizacji do prowadzenia punktów handlowych oraz gastronomicznych**” w 2021 r. wydano poradnik „Ogródkownik” dla restauratorów dotyczący lokalizowania i wyglądu ogródków przed lokalami gastronomicznymi.
- W połowie 2021 r. zakończono prace nad „**Szczegółowymi standardami dostępności dla kształtowania przestrzeni i budynków w mieście Gdańsku. Poradnik projektowania uniwersalnego**”. Dokument ten uwzględnia lokalną specyfikę miasta oraz już funkcjonujące regulacje w tym zakresie. Szczegółowe standardy będą wskazywać projektantom preferowane rozwiązania techniczne i przestrzenne w zakresie projektowania: ciągów pieszych i ich wyposażenia, dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych, przejść dla pieszych, przystanków komunikacji miejskiej, pokonywania różnic wysokości w terenie, miejsc postojowych, terenów rekreacyjnych, placów zabaw, tymczasowej organizacji ruchu pieszego, a także budynków w zakresie stref wejścia, komunikacji pionowej i poziomej, pomieszczeń sanitarnych, dodatkowych oraz wyposażenia wewnątrz i drogi ewakuacji. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym III. Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska\]](#)

**SZCZEGÓLWE STANDARDY DOSTĘPNOŚCI DLA KSZTAŁTOWANIA PRZESTRZENI I BUDYNKÓW W MIEŚCIE GDAŃSKU
PORADNIK PROJEKTOWANIA UNIWERSALNEGO**

**KARTA nr 3 BUDYNKI – KOMUNIKACJA POZIOMA I PIONOWA
WYMAGANIA/ZALECENIA (art. 6 pkt. 1 a, b, c)**

Zapisy określają zasady kreowania przestrzeni **wewnątrz budynków** i dotyczą:

- ciągów komunikacyjnych,
- komunikacji poziomej,
- znaków informacyjnych,
- komunikacji pionowej,
- dźwigów osobowych,
- schodów,
- pochylni.

ryc. 2. Fragment dokumentu „Szczegółowe standardy dostępności dla kształtowania przestrzeni i budynków w mieście Gdańsku. Poradnik Projektowania uniwersalnego”. Mat. BRG

- W maju 2021 r. podjęto uchwałę intencjonalną o podjęciu prac nad przygotowaniem uchwały o utworzeniu **parku kulturowego w Śródmieściu**. Park kulturowy ma na celu wypracowanie regulacji dotyczących ochrony materialnego i krajobrazowego dziedzictwa kulturowego oraz społecznego i gospodarczego oddziaływania na przestrzeń publiczną na obszarze parku kulturowego.
- W sierpniu 2021 r. podjęto **Uchwałę w sprawie zasad postępowania z zielenią na terenie Gminy Miasta Gdańska**. Uchwała zapewnia zrównoważony rozwój zieleni, zwiększenie jej ilości oraz precyzuje zasady postępowania. Zakłada zdecydowane zwiększenie liczby nasadzeń zastępczych. Celem zaproponowanych rozwiązań jest wprowadzenie jednolitych zasad dotyczących zieleni przy inwestycjach. Nowe przepisy ułatwią też zrównoważony rozwój miasta przy jednoczesnym zachowaniu bioróżnorodności, a kwestie dotyczące nasadzeń zastępczych staną się jaśniejsze. Łatwiejsze będzie też tworzenie kompleksowej i przejrzystej dokumentacji przyrodniczej.
- W ramach **rewitalizacji Biskupiej Górki i Starego Chełmu** w 2021 r.:
 - w **Centrum Wsparcia Seniora na Biskupiej Górcie** wspierano grupę 16 osób w wieku senioralnym w zakresie sprawności ruchowej, pobudzania kreatywności i wzmacniania pamięci; drugi rok pandemii wymusił nowe podejście do organizacji zajęć (mniejsze grupy, dystrybucja pakietów do samodzielnej pracy w domu);
 - podpisano umowę na roboty budowlane na wykonanie remontu i adaptacji lokalu przy ul. Styp-Rekowskiego 16 do prowadzenia działań społecznych w ramach **Centrum Wsparcia Rodziny**;
 - uzgodniono dokumentację oraz przygotowano się do ogłoszenia przetargu na **przebudowę ulic: Biskupiej, Na Stoku, Salwator, Zaroślak i Górki** – wraz z infrastrukturą techniczną;
 - w ramach przebudowy i modernizacji elementów budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem odebrano dokumentację techniczną dla 10 budynków komunalnych. **Zrealizowano roboty budowlane we wspólnotach mieszkaniowych**: Biskupia 19 i 34, Górka 13A i B, Na Stoku 11-12 i 38, Rogaczewskiego 44; podpisano umowy o roboty budowlane dla wspólnot: Biskupia 20, Górka 11, Zaroślak 1 i 4; trwały również przygotowania do rozpoczęcia robót, a wspólnoty: Biskupia 4, 8, 29, 30 i 33 rozstrzygnęły postępowania i wybrały wykonawców prac budowlanych;
 - prowadzono prace w celu pozyskania dokumentacji projektowej; prowadzono uzgodnienia z Gdańskim Zarządem Dróg i Zieleni oraz Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków projektu urządzenia przestrzeni publicznej i terenów zielonych przy ul. Biskupiej;
 - zakończono realizację urządzenia **przestrzeni publicznej i terenów zieleni przy ul. Styp-Rekowskiego**;
 - kontynuowano umowę z Fundacją Gdańską na realizację **konsultacji z mieszkańcami i animacji społeczności lokalnej** w celu zagospodarowania podwórka w kwartale ulic: Biskupiej, Salwator i Na Stoku oraz przestrzeni między ul. Biskupią a Pohulanką położoną wzdłuż schodów;
 - przeprowadzono, na podstawie rozstrzygniętego konkursu powierzenia zadań organizacjom pozarządowym, działania animacyjne w Centrum Wsparcia Seniora oraz w społeczności w podwórku przy ul. Górka.

- W ramach **rewitalizacji Nowego Portu z Twierdzą Wisłoujście** w 2021 r.:
 - prowadzono działania **Centrum Wsparcia Rodzin**, które jest odpowiedzialne m.in. za prowadzenie zajęć dla matek z dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych; w tym samym lokalu organizowane były również zajęcia Klubu Aktywnego Mieszkańca;
 - w wyremontowanym w 2019 r. lokalu przy ul. Na Zaspę 53 kontynuowano działalność **Youth Point** – placówki wsparcia dziennego, z której usług korzysta ok. 40 osób w wieku 13-18 lat, a która oferuje zajęcia socjoterapeutyczne, pogotowie lekcyjne, wsparcie pedagogiczne oraz psychologiczne;
 - realizowano umowę na opracowanie dokumentacji projektowej **przebudowy placu przy przystani promowej** na podstawie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej wybranej uprzednio w konkursie wraz z zaleceniami i wytycznymi Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
 - **zakończono roboty budowlane w 10 budynkach komunalnych** (Na Zaspę 34C i D, Wilków Morskich 5, Rybołowców 1 i 8, Wolności 12 i 17, Strajku Dokerów 17A, 18A i 19A) w ramach przebudowy i modernizacji budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem (w realizacji projektu miasto współpracowało również z 34 partnerami – wspólnotami mieszkaniowymi); w 2021 r. zrealizowano roboty budowlane w 7 wspólnotach mieszkaniowych (Bliska 5, Góreckiego 8 i 13, Rybołowców 6, Strajku Dokerów 7, 12 oraz 18), a w budynkach kolejnych wspólnot remonty miały zakończyć się na początku następnego roku (Bliska 9-9A, Strajku Dokerów 11, 17 i 19, Wilków Morskich 7);
 - realizowano roboty budowlane przy **przebudowie i modernizacji dróg** wraz z infrastrukturą podziemną na ulicach: Góreckiego, Strajku Dokerów oraz Wilków Morskich;
 - kontynuowano umowę z Fundacją Gdańską na **porządkowanie terenu i podstawowe zagospodarowanie podwórek przy pl. ks. J. Gustkowicza i ul. Na Zaspę 53** oraz zorganizowano w tym celu działania społeczne angażujące mieszkańców;
 - zlecono, na podstawie rozstrzygniętego konkursu powierzenia zadań organizacjom pozarządowym, prowadzenie działań animacyjnych i profilaktycznych wśród młodzieży i dorosłych mieszkańców w obrębie podwórek na ul. Strajku Dokerów, ul. Góreckiego i ul. Wilków Morskich; celem animacji społeczności była zmiana podejścia mieszkańców w kierunku współodpowiedzialności za przestrzeń podwórka.
- W ramach **rewitalizacji Dolnego Miasta, Placu Wałowego i Starego Przedmieścia** w 2021 r.:
 - zakończono roboty budowlane polegające na adaptacji budynku przy ul. Królikarnia 13 w celu prowadzenia **placówki wsparcia dziennego**;
 - w zmodernizowanym w 2019 r. lokalu przy ul. Radnej 3/2 kontynuowała działalność **Centrum Wsparcia i Terapii Rodzin**, które realizuje działania w obszarze wsparcia psychoterapeutycznego i psychologicznego, treningów, animacji, wsparcia psychiatrycznego, asystentury, interwencji oraz diagnozy rodzin i uczestników projektu;
 - kontynuowano opracowanie dokumentacji technicznej dla zadania: **„Zagospodarowanie Optywu Motławy wraz z bastionami”** – roboty budowlane rozpoczną się zaraz po uzyskaniu pozwolenia na budowę;
 - w celu modernizacji i remontów budynków i ich otoczenia uzyskano pozostałą część pozwoleń na budowę (pl. Wałowy 5 i 9, Dolna Brama 4 i 6, Królikarnia 1 i 2, Pod Zrębem 5B, 7 i 8) oraz **wyremontowano budynki**: pl. Wałowy 5a, Pod Zrębem 7 i 8. Ponadto **zrealizowano remonty dla wspólnot**: Kotwiczników 10A, Śluza 4A i E, Dolna Brama 7, Grodza Kamienna 2D; dla wspólnot Fundacyjna 7, Polna 1-4 i Toruńska 8 przygotowywano dokumentację przetargową i podjęto przygotowania do robót budowlanych;

- w ramach **przebudowy i modernizacji dróg** i infrastruktury podziemnej trwały roboty budowlane na ulicach: Przyokopowej, Wierzbowej i Polnej; odebrano także dokumentację techniczną dla ul. Reduta Dzik;
- kontynuowano umowę ze stowarzyszeniem **Opowiadacze Historii Dolnego Miasta** na realizację zadania polegającego na animacji społecznej mieszkańców kwartałów i wspólnej realizacji zagospodarowania podwórek przy ul. Chłodnej 9-10 oraz przy ulicach: Przesmyk, Łąkowej, Jaskółczej i Dolnej;
- rozstrzygnięto konkurs powierzenia zadań organizacjom pozarządowym, na podstawie którego zlecono prowadzenie w podwórkach działań animacyjnych mających na celu podtrzymanie u mieszkańców poczucia wspólnej odpowiedzialności za efekty rewitalizacji podwórek.
- W ramach **rewitalizacji Oruni** w 2021 r.:
 - rozpoczęto budowę **placówki na potrzeby** realizacji zadań z zakresu **usług społecznych** przy ul. Dworcowej 11;
 - zakończono roboty budowlane w budynku **dawnego ratusza przy ul. Gościnniej 1** i jego adaptację na cele społeczne – w budynku swoje siedziby mają oddział Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz Rada Dzielnicy; miejsce do prowadzenia działań społecznych zyskała też Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej;
 - rozstrzygnięto postępowanie na opracowanie dokumentacji dla projektu **rewaloryzacji Rynku Oruńskiego** wraz z przebudową układu drogowego i infrastruktury technicznej;
 - zrealizowano roboty budowlane w ramach kompleksowego zagospodarowania lokalnych przestrzeni publicznych: **skweru przy ul. Gościnniej i parku przy ul. Związkowej**;
 - w projekcie modernizacji i remontów budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem na Oruni miasto współpracowało z 21 partnerami wspólnotami mieszkaniowymi oraz 1 spółdzielnią mieszkaniową; w 2021 r. roboty budowlane zakończyło **10 wspólnot mieszkaniowych** (Dworcowa 8, Grabowa 6, Przyjemna 3-5, Ramuła 4-4A, Ramuła 8, Ramuła 10-11, Sandomierska 12-12A-12B, Trakt św. Wojciecha 75A-B, Trakt św. Wojciecha 93 i Trakt św. Wojciecha 99); kolejne wspólnoty mieszkaniowe na koniec roku były na etapie przygotowywania dokumentacji przetargowej lub dokumentacji technicznej;
 - Gdańskie Nieruchomości, odpowiadające za budynki komunalne, rozstrzygnęły postępowania przetargowe i rozpoczęły remonty w 3 budynkach komunalnych w następujących lokalizacjach: Trakt św. Wojciecha 103a, 109 i 111, a dla kolejnych 6 budynków ogłoszono przetarg na roboty budowlane;
 - kontynuowano umowę na prowadzenie **działań podwórkowych** na lata 2020–2022, który wygrała Gdańska Fundacja Inicjatyw Społecznych (realizacja zadania ma odbywać się na podwórkach zlokalizowanych przy ul. Trakt św. Wojciecha 93, 95, 97, 99, 101 i 103A); działania polegały przede wszystkim na zagospodarowaniu terenu wskazanych podwórek (prace ziemne, porządkowe, realizacja nasadzenia zieleni), jak również na przeprowadzeniu cyklu spotkań z mieszkańcami w celu zintegrowania społeczności lokalnej, zwiększenia zaangażowania mieszkańców w ich własne otoczenie;
 - rozstrzygnięto konkurs powierzenia zadań organizacjom pozarządowym, na podstawie którego zlecono prowadzenie działań animacyjnych wśród młodzieży i osób dorosłych w okolicy adresu ul. Ubocze 24; w zakresie działań animacyjnych zaangażowano lokalną społeczność do prac nad estetyzacją terenów zielonych w tej lokalizacji.

Cel operacyjny IX.2. Większe uwzględnienia terenów zielonych i obszarów cennych przyrodniczo w kształtowaniu przestrzeni publicznej

- W 2. edycji **Zielonego Budżetu Obywatelskiego** zgłoszono 184 projektów, a pula środków wyniosła ok. 5 mln zł. Do realizacji wybrano 47 projektów. Największym realizowanym zadaniem będzie 6 zieleńców na górnym tarasie Gdańska w 4 dzielnicach (Jasień, Kokoski, Matarnia, Osowa) za 504 tys. zł. [Powiązanie z Programem Operacyjnym III. Integracja i Aktywność Obywatelska]
- W 2021 r. rozpoczęto szeroko zakrojony proces konsultacyjny (punkty konsultacyjne, ankiety, warsztaty) w obrębie 3 dzielnic stycznych do obszaru **Parku Południowego**, którego celem była aktywizacja mieszkańców w procesie współprojektowania i zaspokojenia realnych potrzeb względem przestrzeni parku. W 2021 r. stworzono raport z konsultacji.

ryc. 3. Plakat promujący konsultacje społeczne w sprawie Parku Południowego. Fot. Mehring/www.gdansk.pl

- W ramach **rewaloryzacji zabytków sztuki ogrodowej i zagospodarowania terenów zieleni** w mieście w 2021 r. działania dotyczyły rewitalizacji i przebudowy kompleksu budynków Palmiarni – etap III: oranżeria, rotunda i zagospodarowanie terenu. Opracowano również koncepcję rewaloryzacji Teatru Leśnego oraz pl. gen. Stanisława Maczka.
- W 2021 r. **jednostki miejskie posadziły** w sumie **4 177 drzew i 12 154 krzewów**. Do najpopularniejszych gatunków drzew należały: lipa drobnolistna, miłorząb dwukłapowy, robinia akacjowa, wiśnia pospolita, śliwa wiśniowa, sosna zwyczajna, jarząb szwedzki oraz dąb szypułkowy. Dodatkowo w 2021 r. wypielęgnowano ponad 44 281 drzew w pasach drogowych, a także realizowano cięcia drzew szpalerowych. Wydano zgody na usunięcie 2 385 drzew, w zamian za które nałożono obowiązek wykonania nasadzeń zastępczych w liczbie 4 678 sztuk drzew oraz naliczono opłaty za usunięcie zieleni w wysokości blisko 1,2 mln zł.

- W 2021 r. zakończono opracowanie koncepcji rewaloryzacji **Wielkiej Alei Lipowej**. W projekcie wskazane zostały zalecenia dotyczące zmiany układu drogowego w sąsiedztwie Wielkiej Alei Lipowej poprzez ograniczenia liczby lub zawężenia pasów ruchu al. Zwycięstwa w kierunku centrum oraz Traktu Konnego. Cel działań to zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej dostępnej dla rosnących tam drzew. W 2022 r. planowane jest opracowanie dokumentacji projektowej na 2 rzędy drzew (przy ul. Zwycięstwa) oraz rozpoczęcie projektowania na 2 pozostałe rzędy drzew.
- Kontynuowano działania związane ze **zwiększaniem udziału roślin w istniejących obiektach hydrotechnicznych na terenie Gdańska** m.in. poprzez nasadzenia drzew wokół zbiorników retencyjnych. W 2021 r. spółka Gdańskie Wody opracowała własny prototyp tzw. zielonej wyspy pływającej, który jest na etapie testowania. Działania mają na celu wspomaganie oczyszczania wody opadowej w zbiornikach wodnych, zwiększenie bioróżnorodności m.in. poprzez wprowadzenie roślinności rodzimej związanej z środowiskiem wodnym, a także stworzenie schronienia dla wielu gatunków zwierząt, szczególnie ptactwa wodnego, które z chęcią zasiedla takie wyspy. Zielone wyspy pływające zazielenią gdańskie zbiorniki wodne i korzystnie wpłyną na ich estetykę.
- W 2021 r. w ramach Zielonego Budżetu Obywatelskiego 2021 i zadania pn. „**Gdańszczenie sadzą drzewa**” wykonane zostały nasadzenia kasztanowców czerwonych w odmianie Briottii w liczbie 40 szt. na wale Kanału Raduni.
- Zgodnie z planami adaptacji miasta do zmian klimatycznych spółka Gdańskie Wody wdrażała działania związane z **realizacją i promocją otwartych systemów odwodnieniowych w formie obiektów małej retencji**, takich jak np. ogrody deszczowe. W 2021 r. spółka zrealizowała obiekt małej retencji w postaci ogrodów deszczowych połączonych kaskadowo na terenie zieleni przy ul. Goszczyńskiego/Kartuskiej. Obiekt ten zagospodarowuje wodę opadową z ul. Goszczyńskiego i fragmentu ul. Kartuskiej oraz budynków, odciążając miejski system kanalizacji deszczowej. Koszt inwestycji wyniósł ponad 183 tys. zł. Parametry obiektu: powierzchnia – 412 m², pojemność retencyjna – 82,3m³. W ramach Budżetu Obywatelskiego 2021 r. wykonany został również system ogrodów deszczowych w pasie drogowym ul. Uczniowskiej wraz z nasadzeniami roślinności hydrofitowej, które podczyszczają będą wodę spływającą z ciągu rowerowego, nawierzchni chodnikowej oraz fragmentu jezdni. Koszt inwestycji to blisko 45 tys. zł. Parametry obiektu: powierzchnia – 296 m², pojemność retencyjna – 12,6 m³.
- Kontynuowano program zastępowania trawników naturalnymi **łąkami kwiatnymi**. W 2021 r. powstało 7 nowych łąk kwiatnych o powierzchni blisko 3 tys. m² na terenach zieleni przy ul. Matejki, ul. Focha, ul. Platynowej, ul. Goplańskiej, ul. Jaškowa Dolina, ul. Słowackiego oraz na terenie parku Uphagena. Łącznie w 2021 r. posiano 7,8 tys. m² łąk kwiatnych w 14 lokalizacjach.
- W ramach projektu **miejskich farm w Gdańsku**, realizowanego od 2018 r. przez Gdański Zarząd Dróg i Zieleni, Fundację Gdańską oraz przy wsparciu wolontariuszy, w okresie letnim ustawiono skrzynie z ziołami przy ul. Za Murami. Celem projektu jest zachęcenie mieszkańców Gdańska do uprawy ziół w przydomowych ogródkach i na balkonach, jak również zwrócenie uwagi na konieczność pielęgnacji roślin i dbanie o zieloną przestrzeń miejską. Kontynuacja projektu zakłada sadzenie oprócz ziół także roślin użytkowych: pomidorów koktajlowych, papryki, ogórków czy dyń. Co roku dosadzane do skrzyń czy donic takiej „farmy” są rośliny użytkowe w miejsca po roślinach jednorocznych, a mieszkańcy coraz częściej z nich korzystają. Skrzynie z ziołami pojawiły się także przy ul. Grobla IV czy w rabacie zieleńca przy ul. Jagiellońskiej.

- W 2021 r. spółka Gdańskie Wody we współpracy z Gdańskim Zarządem Dróg i Zieleni w ramach projektu „**Wielofunkcyjna zieleń miejska**” zrealizowała 8 nowych obiektów małej retencji, w tym nieckę przy ul. Sołeckiej. Roślinność stanowi zieloną infrastrukturę świadczącą miastu i mieszkańcom różnorodne funkcje, w tym te związane z zagospodarowaniem i regulacją spływu wody opadowej. Dzięki zastosowaniu zagospodarowania wód opadowych w systemach otwartych możliwe jest podniesienie wartości bilansu ekologicznego, walorów estetycznych oraz wprowadzenie dodatkowych funkcji.
- Zgodnie z polityką miasta w zakresie ochrony cennych przyrodniczo obszarów **systematycznie ustanawia się formy ochrony przyrody na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych**. W roku 2021 utworzono nowy użytek ekologiczny – Staw Martynka w Kokoszkach – oraz 3 pomniki przyrody.
- W 2021 r. zieloną przestrzeń Gdańska ozdobiło prawie **122 tys. roślin**, wśród których znajdowały się kwiaty, byliny oraz krzewy, a także cebulki kwiatowe, które ozdobiły miejskie zieleńce, trawniki oraz pasy drogowe. Ponad 17 tys. roślin posadzono w kwietnikach znajdujących się w parkach. Najwięcej roślin pojawiło się w najbardziej reprezentatywnym parku, czyli parku Oliwskim (ok. 13 tys. nowych roślin sezonowych), oraz w parku Oruńskim (ok. 4 tys.). W sumie do parków trafiło ponad 17,5 tys. kwiatów sezonowych oraz ok. 1,1, tys. krzewów i bylin różnych gatunków.

Cel operacyjny IX.3. Szersze uspołecznienie planowania i działań w przestrzeni publicznej

- Kontynuowano współpracę z Politechniką Gdańską oraz Akademią Sztuk Pięknych polegającą na dzieleniu się wiedzą i dobrymi praktykami ze studentami w celu przybliżenia problematyki oraz twórczego włączenia ich w proces zagospodarowania przestrzeni publicznych, szczególnie na terenach objętych rewitalizacją i obszarach zdegradowanych. W 2021 r. Biuro Architekta Miasta we współpracy z Wydziałem Architektury Politechniki Gdańskiej zrealizowało **konkurs studencki na wizję transformacji ul. Partyzantów we Wrzeszczu oraz Konkurs na Najlepszy Dyplom Roku** (projektową pracę magisterską) w dziedzinach urbanistyki i architektury.
- Przyznano **Nagrodę Prezydenta Miasta Gdańska – Dyplom Roku** za pracę dyplomową o tematyce gdańskiej, zrealizowaną na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej. Nagrodzono dwie prace: „Bastion Miś na Dolnym Mieście w Gdańsku jako miejsce działań prośrodowiskowych” oraz „Studium zagospodarowania terenów poprzemysłowych na Dolnym Mieście w Gdańsku”. Nagroda przyznawana jest od 2001 r.
- W 2021 r. przygotowano i przekazano do druku albumu **„Gdańsk 2015–2020. Oblicza architektoniczne miasta”**. Jest to trzeci album ukazujący różne rozwiązania architektoniczne i urbanistyczne ostatnich 5 lat, w tym inwestycje obejmujące przestrzenie publiczne.
- W ramach promocji ekologicznej rozbudowano podstronę **Zielony Gdańsk** (gdansk.pl/zielony-gdansk) i administrowano nią. Na stronie można m.in. znaleźć informacje na temat łąk kwietnych czy pnączy miejskich, a także zgłosić drzewo na pomnik przyrody.
- Niezmiennie **rozwijano współpracę z lokalnymi społecznościami i grupami interesariuszy** w zakresie dalszego pogłębiania partycypacji w planowaniu przestrzennym poprzez organizację warsztatów kierowanych do mieszkańców, współpracę z radami dzielnic, radnymi miejskimi oraz organizacjami pozarządowymi.
- Zorganizowano 6. edycję konkursu na **najpiękniejszy gdański balkon i przedogródek**, którego celem jest aktywizacja mieszkańców do dbałości o najbliższe otoczenie poprzez upiększanie go zielenią. Konkurs jest organizowany od 2006 r. w prezentowanym roku przyznano 3 nagrody za najpiękniejszy balkon oraz 3 za najpiękniejszy ogródek.

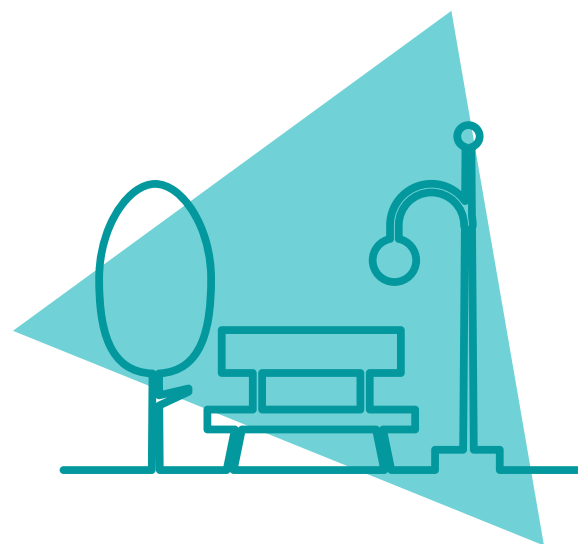
- W 2021 r. w ramach edycji „**Wspólne Podwórko 2020**” zakończono realizację 3 zagospodarowań, natomiast 4 kolejne zostaną zakończone w I kwartale 2022 r.
- W 2021 r. w ramach programu „**Zagospodarowanie podwórek gminnych**” uporządkowano 21 punktów gromadzenia odpadów poprzez budowę wiat i osłon śmietnikowych.
- W zakresie programu „**Zagospodarowanie podwórek Głównego Miasta**” kierowanego do wspólnot mieszkaniowych na obszarze Głównego Miasta wykonano 3 zagospodarowania wewnątrz podwórkowych.
- W 2021 r. odbyły się dwa spotkania **Rady Gdańskich Inwestorów (RGI)**, które teraz noszą nazwę spotkań roboczych PZFD (Polskiego Związku Firm Deweloperskich). Rada stanowi ciało podejmujące inicjatywy mające na celu koordynację działań zmierzających do wytworzenia przestrzeni miejskiej wysokiej jakości. W skład Rady wchodzi w szczególności inwestorzy związani głównie z branżą mieszkaniową, spółdzielnie mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego.
- Kontynuowano pracę **Komitetu Rewitalizacji** stanowiącego forum współpracy i dialogu w realizacji procesu rewitalizacji między przedstawicielami mieszkańców z obszarów rewitalizowanych, organizacji pozarządowych oraz wspólnot mieszkaniowych. W 2021 r. odbyły się 2 posiedzenia Komitetu Rewitalizacji, na których przedstawiano stan zaawansowania działań rewitalizacyjnych we wszystkich podobszarach rewitalizacji.
- W ramach działalności **Menadżera Śródmieścia** organizowano spotkania o charakterze konsultacyjno-informacyjnym dla mieszkańców Śródmieścia i innych interesariuszy z tego obszaru. Spotkania dotyczyły współkorzystania z najbliższej przestrzeni, m.in. zagospodarowania podwórek, organizacji parkowania, organizacji ruchu czy zagospodarowania zieleni. W 2021 r. zorganizowano cykl spotkań dotyczących parku kulturowego.

ryc. 4. Konsultacje społeczne dotyczące parku kulturowego. Fot. G. Mehring/www.gdansk.pl

- Kontynuowano **spotkania z dzierżawcami lokali usługowych ws. wdrażania nowych zasad estetycznych dla ogródków gastronomicznych i punktów handlowych**, w szczególności z terenu Głównego Miasta i jego okolic. Spotkania dotyczyły dostosowania ogródków i punktów handlowych do nowych zasad, takich jak wydzielanie przestrzeni, katalog dozwolonych materiałów, kolorystyka.
- W ramach działań Architekta Miasta zorganizowano **Gdańskie Debaty Miejskie**, poświęcone innowacjom w kształtowaniu przestrzeni. Do udziału w nich zapraszani są uznani specjaliści z obszaru urbanistyki i architektury, w tym przedstawiciele środowiska naukowego, samorządowcy, praktycy oraz organizacje zawodowe i pozarządowe.
- W 2021 r. powołano **Gdańską Radę Architektury**, której celem jest dbanie o wysoką jakość rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych w Gdańsku. Do kompetencji Rady należą w szczególności: opiniowanie na zlecenie Biura Architekta Miasta rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych związanych z planowanymi inwestycjami, inicjowanie i uczestnictwo w działaniach wspierających realizację zamierzeń inwestorów służących podniesieniu jakości inwestycji, inicjowanie i uczestnictwo w mediacjach pomiędzy uczestnikami procesu inwestycyjnego a stroną społeczną, inicjowanie i uczestnictwo w dyskusji na temat kierunków przekształceń terenów miejskich, podejmowanie inicjatyw (i uczestnictwo w nich) mających na celu koordynację działań w celu uzyskania wysokiej jakości rozwiązań w sferze urbanistyczno-architektonicznej. Działalność Rady opiera się na społecznej pracy jej członków.
- Przeprowadzono cykl **Gdańskich Warsztatów Projektowych**, w ramach którego partycypacyjnie rozwiązywane są (i będą w przyszłości) kolejne problemy przestrzenne i społeczne. Do udziału w warsztatach zaproszeni zostali mieszkańcy oraz specjaliści z obszaru urbanistyki i architektury, w tym przedstawiciele środowiska naukowego, samorządowców, praktyków oraz organizacji zawodowych i pozarządowych. Otwarte spotkania dla wszystkich zainteresowanych służyły zdefiniowaniu nowych kierunków kształtowania przestrzeni Miasta Gdańska.
- Prowadzono **konsultacje projektowe dotyczące wdrażania małej retencji miejskiej** dla inwestorów oraz projektantów w zakresie powierzchniowych systemów małej retencji na terenie miasta.
- Kontynuowano **spotkania z dzierżawcami lokali usługowych, inwestorami i zarządcami nieruchomości ws. wdrażania zapisów Uchwały Krajobrazowej Gdańska**. Spotkania były poświęcone dostosowaniu nośników reklamowych do regulacji wynikających z zapisów Uchwały Krajobrazowej Gdańska.
- Sukcesywnie wprowadzane są **nowe narzędzia do partycypacji**, takie jak zastosowanie zdjęć lotniczych, modelu 3D oraz zdjęć ukośnych miasta przy prezentacji ustaleń projektów planów miejscowych. Ponadto wykorzystywano ankiety internetowe przy opracowaniach studialnych, realizacji filmów edukacyjno-informacyjnych, działaniach edukacyjnych skierowanych do młodzieży (prelekcje, warsztaty), prototypowaniu i eksperymentowaniu, np. w zakresie rozwiązań przestrzeni ulicznych. W ramach projektu „**GeoGdańsk**” w 2021 r. kontynuowano prace nad stworzeniem wspólnej bazy danych przestrzennych udostępnianych w nowoczesny sposób na nowym portalu mapowym Gdańska. Dzięki temu mieszkańcom zostaną udostępnione nowe, atrakcyjne wizualnie i tematycznie mapy miasta, powstałe na bazie zintegrowanych, jednorodnych danych.

- Kontynuowano projekt prowadzony od 2017 r. **„Nie chlebem”**. W 18 lokalizacjach w sąsiedztwie zbiorników wodnych ustawiono „kaczkomaty” – drewniane domki zasobniki, z których mieszkańcy mogą pobrać bezpłatnie torebki ze specjalną karmą dla ptactwa wodnego i bez problemu dokarmiać kaczki czy łabędzie podczas zimowego spaceru. Dzięki projektowi mieszkańcy wybierający się na spacer w okresie zimowym do najpopularniejszych parków lub nad jeden ze zbiorników wodnych mają możliwość karmienia ptactwa wodnego pełnowartościową karmą. To zdrowa alternatywa dla popularnego, ale szkodliwego dla zwierząt chleba.
- Kontynuowano projekt edukacyjny **„Gdańskie motylówki”** realizowany we współpracy z Polskim Towarzystwem Walki z Mukowiscydozą (chorobę tę symbolizuje motyl), polegający na sadzeniu krzewów wabiących motyle oraz inne owady, takie jak pszczoły czy trzmiele. W ramach projektu w 2021 r. realizowano nasadzenia krzewów oraz bylin przyciągających motyle.
- W ramach projektu **„Gdańsk pomaga pszczołom”** wysiano pożytek dla pszczół (facelia błękitna, gorczyca biała) w parku im. Ronalda Reagana. W 2021 r. Gdański Zarząd Dróg i Zieleni na terenie lasów komunalnych i pasa nadmorskiego umieścił również 12 budek dla dzikich pszczół, mając na celu poprawę warunków bytowania i zwiększenie liczebności populacji dzikiej pszczoły w trójmiejskich lasach.
- Kontynuowano projekt edukacyjny **„Strefa dla jeża”**, mający na celu zwrócenie uwagi na obecność jeży w środowisku zurbanizowanym. Program polegający na pozostawianiu w wybranych lokalizacjach opadłych liści oraz niedokosów jest realizowany cyklicznie jesienią.
- Realizowano program **promowania roślinności rodzimej** w projektach zieleni miejskiej w kontekście wzmacniania tożsamości lokalnej. Projekt wdrażany jest przy wykonywaniu nasadzeń roślinnych wzdłuż głównej arterii komunikacyjnej w Gdańsku oraz na terenach rekreacyjnej zieleni miejskiej (parki, skwery, zieleńce).

Wskaźniki realizacji Programu Operacyjnego Przestrzeń Publiczna [2015-2021]

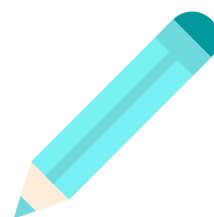
Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
IX.1. Wyższa jakość przestrzeni publicznej.	IX.1.a. Dostępność mebli miejskich w okolicy miejsca zamieszkania w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę niedostateczną, a 6 – celującą</i>	●	3,28	●	3,39	●	●	3,45
	IX.1.b. Estetyka przestrzeni publicznej w okolicy miejsca zamieszkania w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę niedostateczną, a 6 – celującą</i>	●	3,12	●	3,24	●	●	3,42
	IX.1.c. Liczba nowych przestrzeni publicznych. <i>Źródło: Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska, Gdański Zarząd Dróg i Zieleni</i>	8	3	8	16	0	7	10
	IX.1.d. Liczba nowych przestrzeni publicznych w obszarach zdegradowanych. <i>Obszary zdegradowane wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji Źródło: Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska, Gdański Zarząd Dróg i Zieleni</i>	0	0	0	0	0	3	3
IX.2. Większe uwzględnienie terenów zielonych i obszarów cennych przyrodniczo w kształtowaniu przestrzeni publicznej.	IX.2.a. Dostępność miejsc spacerowo-wypoczynkowych w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę niedostateczną, a 6 – celującą</i>	●	4,11	●	4,08	●	●	4,09
	IX.2.b. Jakość miejsc spacerowo-wypoczynkowych (parki, zieleńce) w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali 1–6, gdzie 1 – ocena niedostateczna, 6 – ocena celująca z badania „Jakość życia w Gdańsku”</i>	●	4,04	●	4,07	●	●	4,09

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	IX.2.c. Udział urządzonych terenów zielonych w całkowitej powierzchni miasta. <i>Powierzchnia skwerów, parków i zielonych terenów rekreacyjnych jako odsetek powierzchni miasta</i> <i>Źródło: Gdański Zarząd Dróg i Zieleni</i>	1,5%	1,6%	1,7%	1,8%	1,9%	2,0%	2,0%
	IX.2.d. Dostępność terenów zielonych w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę niedostateczną, a 6 – celującą</i>	•	4,15	•	4,12	•	•	4,16
	IX.2.e. Czystość i estetyka terenów zielonych w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę niedostateczną, a 6 – celującą</i>	•	3,84	•	3,88	•	•	3,96
IX.3. Szersze uspołecznienie planowania i działań w przestrzeni publicznej.	IX.3.a. Liczba spotkań edukacyjno-informacyjnych z mieszkańcami. <i>Źródło: Biuro Rozwoju Gdańska</i>	•	185	129	120	129	33	101
	IX.3.b. Liczba spotkań warsztatowych z mieszkańcami. <i>Źródło: Biuro Rozwoju Gdańska</i>	•	7	8	19	29	40	41
	IX.3.c. Liczba uczestników spotkań edukacyjno-informacyjnych i warsztatowych. <i>Źródło: Biuro Rozwoju Gdańska</i>	•	23	2505	4362	2288	548	2416
	IX.3.d. Ocena spotkań edukacyjnych i warsztatowych. <i>Średnia ocena w skali 5-stopniowej z badania ewaluacyjnego po spotkaniach edukacyjnych i warsztatowych, gdzie 1 oznacza bardzo źle, a 5 – bardzo dobrze</i>	•	•	4,45	4,62	4,34	•	•

• brak danych lub zjawisko nie występowało

NOTATKI

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

Zespół ds. Koordynacji i Ewaluacji Programów Operacyjnych:

Katarzyna Drozd-Wiśniewska
Marcin Hrynkiewicz
Żaneta Kucharska
Aleksandra Madajczyk
Sandra Stelmak
Magdalena Wiktor
Robert Wójcik
Jacek Zabłotny

Wydawca:

Urząd Miejski w Gdańsku
ul. Nowe Ogrody 8/12
80-803 Gdańsk
www.gdansk.pl/strategia

GDAŃSK 2022

Dokument „Gdańsk Programy Operacyjne 2023” został przyjęty Uchwałą Nr XVII/514/15 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 2015 roku.